TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI K. E. HEIKKINEN
A. B. MAKELA

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50
SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year......$4.00 Six months......$2.25
Three months..$1.35 One month...... .50

Yhdysvaltain asevelvollisuus ja Venäjän alamaiset

Kun toimituksestamme aina tuon tuostakin tiedustellaan tullaanko suomalaisia pakottamaan täällä asevelvollisuuteen, sekä miten Venäjän konsuli suhtautuu sellaisiin joilla on n. s. ensimäiset paperit, joiden perusteella Yhdysvaltain hallitus aikoo pakottaa ulkomaalaisetkin asevelvollisuuteen, tiedustelimme Venäjän Seattlessa olevalta konsulilta asiaa ja saimme seuraavan vastauksen:

"Täkäläinen konsulivirasto saa päivittäin suomalaisilta useita kirjeitä joissa kysellään apua vapautumiseen Yhdysvaltain sotaväestä.

"Tämän kymyksen ratkasee Venäjän lähettiläs, ja minun luullakseni tullaan tässä suhteessa tekemään erikoissopimus Venäjän ja Yhdysvaltain välillä.

"Suomen perustuslakien mukaan ovat suomalaiset vapautetut sotapalveluksesta Venäjällä, ja sen perusteella minä luulen heidän olevan vapautettuja myöskin Yhdysvalloissa.

"Nykyisin riippuu kaikki Yhdysvaltain ja sen liittolaismaiden välisistä sopimuksista ja Yhdysvaltain kongressilta odotettavissa olevasta määräyksestä.

"Hyväntahtoisesti neuvokaa suomalaisia lähettämään vastalauseensa tähän konsulivirastoon tai suoraan Venäjän lähettiläälle Washingtoniin, D. C., sillä asia koskee Yhdysvaltain hallitusta ja Venäjän lähettilästä.

"Mitä n. s. ensimäisiin papereihin tulee, eivät ne tee kenestäkään Amerikan kansalaista, ja siis suomalaiset joilla on ensimäiset paperit, katsotaan edelleen Venäjän alamaisiksi.

"Minun luullakseni on jokaisen Venäjän alamaisen toteltava Amerikan lakia ja paikallisten viranomaisten määräyksiä siksi kunnes Venäjän lähettiläältä saapuu vastaus.

"Jos suomalaisia pakotetaan asevelvollisuuteen, tullaan ne epäilemättä vapauttamaan niin pian kun tämä asia on lopullisesti ratkaistu.

Teidän,

N. Bogoiavlensky.
yleiskonsuli."

Edelläolevan selityskirjelmän perusteella kai jokainen osaa toimia siten kuin tässä suhteessa tulee toimia. **Seattlessa oleva konsulivirasto edustaa Alaskaa, Idahoa, Washingtonia, Oregonia, Montanaa ja Wyomingia, ja San Franciskon konsulivirasto Californiaa, Arizonaa, Coloradoa, New Mexikoa, Utahia ja Hawaijia.**

Venäjän lähettilään osote on:
Russian Embassy,
Washington, D. C.

Taantumus voittaa alaa Venäjällä

Jos niissä tiedonannoissa on perää, jotka kertovat Kerenskin lakkauttaneen eräitä bolshevikisosialistien lehtiä, niin voidaan sitä pitää uhkaavana taantumuksen merkkinä. Sehän on juuri samanlaista toimintaa kuin harjoitetaan täkäläisenkin valtaluokan taholta. Suu poikki niiltä jotka sanovat totuuden.

Venäjän kohtalon selitetään olevan pelissä nykyisin Moskovassa koolla olevassa konferenssissa, josta varsinaisten kumouksellisten sosialistien ilmotetaan kieltäytyneen. Siellä siis porvaristo määrää tulevan toimintansa ohjelman. Siellä kai päätetään, uskalletaanko jo turvautua nagaikaan samalla häikäilemättömyydellä kuin kukistunut tsaarihallitus aikoinaan, vai onko vielä tarpeellista näytellä vapaamielisen osaa, jotta saataisi työväestönkin kannatus niille imperialistisille pyrkimyksille, jotka ovat alunpitäin muodostaneet Venäjän porvariston toimintaohjelman ytimen.

Kun Moskovan konferenssi on päättynyt ja sen toimenpiteet tiettynä, saatetaan paremmin nähdä miten Venäjän porvaristo tulee suhtautumaan valtansa alla oleviin vieraisiin kansoihin, kuten Suomeen, Ukrainaan, Puolaan ja muihin. Epäilemättä odottaa Suomenkin työväestö jännityksellä, miten sen kotimaan kohtalo määrätään, sillä siitä riippuu sen toiminta omaan maan porvaristoa kohtaan.

Mikäli nykyisin tiedotetuista uutisista voi päättää, eivät toiveet ole niinkään valoisat. Vallankumous kohotti valtaan porvariston, joka näyttää saaneen jo niin paljon valtaa, että uskaltaa työväestön vaatimukset suurimmalta osalta syrjäyttää. Mutta mitään muuta ei porvariston voitolta voida odottaakaan kuin työväestön kahleitten uudelleen kiinnittämistä niin pian kun se lakkaa tarvitsemasta sitä liittolaisenaan kukistunutta feodalismia vastaan.

Niin kauan kuin porvaristo hallitsee, on työväestö militarismin pakkopaidassa elävä imperialismin panttivanki, sanottakoon hallitusmuotoa miksi tahansa, ja se näyttää olevan Venäjänkin työväestön osana.

Se "kolmas" asianomainen

Työtaistelujen aikana on mielenkiintoista tehdä havaintoja ja tutustua yhteiskunnallisiin suhteisiin, sillä silloin ilmenevät ne selvempinä ja siis helpommin havaittavina kuin aikana jolloin vallitsee näennäinen rauha työnantajien ja työläisten välillä. Työtaistelujen kautta saatu kokemus niinikään on mitä merkityksellisin työväenliikkeen menettelytapoja määritellessä, sillä vain entisten kokemusten perusteella voidaan määritellä, miten nyt ja tulevaisuudessa olisi meneteltävä, jotta taistelussa saataisi toivotut tulokset mahdollisimman vähillä voimainponnistuksilla.

Ammattiliittojen käymät lakot selitetään teorioitsijain taholta tavallisesti jo etukäteen häviöön tuomituiksi, koska lakko ei käsitä koskaan muuta kuin määrätyn työmaan, eikä sitäkään aina kokonaisuudessaan. Vanhoihin ammattiliittoihin liittymistä pidetään siis ikäänkuin itsestään tuomittavana typeryyden osotuksena. Mutta teorioitsijat saavat toisiaan hiukan nenälleen, — joskaan ei ansiotta, niin valitettavasti tuloksitta. Ammattiliittojen lakot eivät ole läheskään kaikissa tapauksissa häviöön tuomittuja, joskin niiden eräät menettelytavat eivät ole, eivätkä ole juuri koskaan olleet, työväenliikkeelle edullisia.

Tarkastakaamme hetkinen Seattlen raitiotieläisten lakkoa, joka on vain tavallinen ammattilaismalliin käyty lakko, — sellaisessa käsityksessä, kuin nykyisin ammattiliikkeellä saa käsittää, eikä sellaisena, jossa koetetaan sulkea pois työväenliikkeen piiristä osa työväestöä, jotta työpaikat säilyisivät muutamille harvoille, — mutta siitä huolimatta näyttää siinä koituvan voitto työläisille ilman niitä verisiä taisteluja, jotka nykyajan lakoissa, varsinkin järjestymisoikeudesta taistelevien työläisten lakoissa, ovat niin tavallisia.

Eikä niitä suhteita jotka tässä lakossa niin voimakkaasti vaikuttivat työläisten voitoksi, tarvitsekaan hakea mistään teorioista, tai "uudenaikaisista" menettelytavoista. Ne ovat helposti havaittavissa sille joka vain haluaa tunnustaa luokkasuhteet **sellaisina kuin ne todellisuudessa esiintyvät.**

Lakko voidaan määritellä paikalliseksi ja sitä käydään yhtä tämän maan suurinta ja työläisiään kohtaan häikäilemättömimmäksi tunnettua yhtiötä vastaan, joka ei suinkaan typeryyksissään menetä taistelua. Stone & Webster yhtiö, joka hallitsee raitiotieliikennettä lukuisissa Yhdysvaltain kaupungeissa, hankki heti satoja ammattirikkureita ja hurttia, vaati Seattlen poliisilaitosta "suojelemaan yhtiön omaisuutta", s. o. skääppejä, jne. Eikä Seattlen kunnallishallituksellakaan ollut mitään sellaisia toimenpiteitä vastaan, joskin poliittisesta temppuilustaan tunnettu majuri selitteli toisinaan, että rikkureita ei saa tuottaa kaupunkiin. Mutta sittekin lakkolaisten rintama on edelleen eheä ja voiton toiveet valoisammat kuin koskaan ennen. (Tätä kirjoittaessa ovat neuvottelut käynnissä ja mahdollisesti alotetaan työt työläisten voitolla jo ennen kuin tämä läpäsee painokoneet.) Rikkureita ei puutu yhtiön vaunutalleilta, mutta niitä ei vain tuoda liikettä alkamaan.

Missä on se estävä voima jota yhtiö pelkää?

Ei kaupungin hallinnossa, joka on valmis yhtiön määräysten mukaan tekemään mitä tahansa. Ei sanomalehdistössä, joka on niinikään yhtiön määräysten alaisena. Ei rikkurien puutteessa tai niiden epäluotettavaisuudessa, eikä yhtiön "hyväntahtoisuudessakaan", vaan siinä, **että sanomalehdistö ei ole onnistunut provoseeraamaan yleistä mielipidettä lakkolaisille vastaiseksi.**

Yleinen mielipide, se "kolmas" asianomainen, joka aina lakkotaisteluissa näyttelee niin vaikutusvaltaista osaa, ei ole Seattlessa ja Tacomassa lakkolaisille vastakkainen. **Sitä ei ole saatu tuntemaan yhtiön etuja omiksi eduikseen** ja siksi se ei ole asettunut yhtiötä tukemaan.

Yhtiö ei välittäisi siitä, josko sen rikkurit ja lakkolaiset kylpisivät verissä jos hurtat laskettaisi liikkeelle, mutta se laskee rikkureita ja hurttia käyttämällä saavansa yleisen mielipiteen vieläkin painavammin vastaansa ja **siksi sen rikkurilaumat hurttineen pysyvät edelleen Georgetownin vaunutalleilla.**

Yleisö ei tunne välttämättä tarvitsevansa raitiotieyhtiön palvelusta tällä kertaa ja siksi ei se välitä vaikka lakko vallitseekin. Yhtiön määräyksiä kaikkialla kuuntelevan sanomalehdistönkin täytyy käydä puhumaan sovinnosta, jotta yhtiö pelastuisi edes vararikosta. Kun sanomalehdistö ei saanut yleistä mielipidettä muokatuksi yhtiön tarpeen mukaiseksi niin on se kääntyvinään yhtiötä vastaan muka yleisen mielipiteen edustajana, voidakseen toisella kertaa taas sanoa edustavansa sitä, — ja silloin muokata sen sellaiseksi kuin työnantajat vaativat.

Ne voimakkaat väliintulleet tekijät, jotka vaikuttivat raitiotieläisten lakossa työläisille edullisesti, olivat kunnallinen omistusoikeus autoliikenne, ja toisten unioiden uhkaukset liittyä myötätuntoisuuslakkoon jos sellainen käy tarpeelliseksi.

Kun yhtiö omistaa sähkölaitoksen, jonka tuloista sen voitot riippuvat, niin täytyy sen kuunnella yleisön ääntä silloin kun yleisö alkaa jättää liikenteen yhtiön kanssa. Ja kun yhtiön sähkölaitos ei ole **ainoa** josta sähköä saadaan, koska kunnallinenkin on olemassa, niin täytyy yhtiön taipua raitiotieläisten vaatimuksiin, voidakseen säästyä sähkövoimansa boikottaukselta

Paikalleen sopivana välipalana Seattlen kaupungin hallinnon suosiollisuudesta kunnallisomistusoikeutta kohtaan olkoon mainittu, että Seattlessa sanotaan usean kaupungin omistamista laitoksista käyttävän Stone & Webster yhtiön laitoksen sähköä. Taitaa olla että koko kunnallinen sähkölaitos saa sähkönsä, ainakin valaistustarpeisiinsa Stone & Webster yhtiöltä.

Mutta sittekin kun kunnallinen sähkövoimalaitos on olemassa, näyttelee se, kuten tämä lakko osottaa, sangen voimakasta osaa tässä työtaistelussa, niin vähäarvoisena kuin kunnallista omistusoikeutta pidetäänkin, — työväestö kun ei muka omista mitään eikä siis joudu maksamaan valovoiman käytöstäkään. Välillisesti kuitenkin on suuresta merkityksestä, mille puolelle se "kolmas" asianomainen, se n. s. suuri yleisö, joka ei tunne varsinaista luokkasuhdettaan, työtaisteluissa kallistuu.

Ja yhtä suurena tekijänä kuin oli kunnallisen sähkövoimalaitoksen olemassaolo, oli myöskin autoliikenne, n. s. jitnurit, jotka pitivät yllä liikennettä, siten tavallaan tehden raitiotieliikenteen tarpeettomaksi. Suuri yleisö ei tuntenut välttämättä tarvitsevansa koko raitiotieyhtiötä, ja se seikka pakotti raitiotieyhtiön menettelemään toisin kuin se muussa tapauksessa olisi menetellyt.

Näiden seikkojen valossa sietää tarkastella eräitä teoriojakin, sillä vaikkapa nämä suhteet ovatkin paikallisia, niin sellaisina ne esiintyvät lukuisilla paikkakunnilla, vieläpä lukuisilla työaloillakin, joskin hieman toisella tavalla. Näiden mukaan myös voi päästä selville siitäkin, miten se suuri yleisö, joka ei aina tunne ollenkaan luokkasuhteita, silti määrää ne suhteet, joissa lakkotaistelukin usein suoritetaan. Kysymys ei näet ole aina siitä, **saavatko lakkolaiset puolelleen senkin osan yleisöstä joka ei varsinaisesti kuulu työväen luokkaan**, vaan enemmän siitä, **miten se osa voi suhtautumisellaan lakkoon vaikuttaa työläisten voittoon.**

Seattlen raitiotieläisillä on vielä yksi karikko sivuutettavanaan: sovittelut eivät ole vielä päättyneet.

MAILMANKATSOMUKSIA

SUOMALAINEN TEHNYT TÄRKEÄN KEKSINNÖN IHMISKUNNAN PELASTAMISEKSI PERIKADOSTA.

Niin kamalaa jälkeä kuin nykyinen sota tekeekin sivistyskansojen keskuudessa, meidän ei kuitenkaan tarvitse vaipua toivottomuuteen ihmiskunnan tulevaisuuteen nähden.

Peistettu on pelko ihmiskunnan kuolemisesta sukupuuttoon. Miesväki kyllä taitaa mennä vähiin ennen sodan loppumista, mutta ei sitä vast'edes paljo tarvitakaan siihen että suku jatkuu.

Siinä tuon uuden keksinnön suunnaton arvo nykyoloissa. Nauraa saamme nyt jo vanhain "valkonauha"-herrojen ehdotuksille moniavioisuuden laillistuttamisesta tämmöisessä pakkotilanteessa. Sellaisia suunnitelmia ei enää tarvita. Yksiavioisuudella kyllä tullaan toimeen — liiankin hyvin — kun oikein päästään sen asian "päälle".

Keksintö perustuu ihan uudelle, tähän saakka tuntemattomalle aatteelle.

Uusi todistus Kalevalan laulajakansamme suurenmoisista hengenlahjoista on, että keksijä on kansalaisemme, supi suomalainen, ja mikä on vieläkin enemmän, Toverin lukijakunnalle jo entuudestaan "hyvän päivän" tuttava: se 40-vuotias nuorukainen, jonka tässä osastossa taannoin teille esittelin.

Ettei näin käänteentekevä aate joutuisi postissa hukkaan — esim. vihollisten urkkijain käsiin, saapui hän itse jalan syten kaupunkiin tekemään siitä selvää minulle. Asia tosiaan oli sen arvoinen, vähintään. Näin yht'äkkiä on vielä mahdoton aivan paikalleen sanoa kuinka äärettömän arvokas tämä keksintö onkaan. Sittepä saatte itse päättää, kun kuulette asian.

Tämän nuorukaisen kaunein puoli, niinkuin kaikkien tosi nerojen, on hänen vaatimattomuutensa. Hän sanoo, ettei hänen keksintönsä ole minkään ajattelemisen eikä pitkällisten kokeilujen tulos, kuten Edison kertoo omain keksintöjensä olevan. Nuorukaisen keksintö johtui pelkästä sattumuksesta, niin hän vakuuttaa. Senkin saatte itse päättää, kun kuulette asian.

Ja asia on tällä lailla:

Muistanette nuorukaisen viimekertaisesta esittelystä, että hän kasvattaa sikoja. Sillä alalla, jos millään, tulee monasti pitkään ajatelleeksi, eikö löytyisi keinoa, millä lisätä niiden sikiäväisyyttä — ei vain jollakin pikku prosentilla, vaan kerrassaan tuntuvassa määrässä, sanokaamme, noin 100 prosenttia lähentelevästi. Se ei näin sota-aikana ole mikään liian korkealle lentävä ajatus, joten sen ajattelemisen ei välttämättä tarvitse heittää mitään ahneuden varjoa siihen muuten tahrattomaan kuvaan mikä meillä tästä nuorukaisesta on. Hän oli aikain kuluessa koettanut keinoa jos toistakin, ravintojärjestelmiä, rotusekotuksia ja muita, mutta tulokset, milloin niitä voi ollenkaan

Elämän tuulahduksia

Minkälaiselta tämänpäiväinen yhteiskuntaelämä näyttää.

Tämänpäiväinen yhteiskuntaelämä luo eteemme perin kirjavan kuvan. Sitä silmäillessä tuntuu kuin seisoisi korkealla vuorella myrskyisen valtameren rannalla ja katselisi suunnattomalle ulapalle, jossa lukemattomat erinäköiset merilokit kirkuen leikkivät ärjyvien aaltojen seassa ja odottavat merileijonan pinnalle ilmestymistä, jolloin niillekin mahdollisesti jotain syötäväksi kelpaavaa ilmestyy. Rannatonta taustaa vasten tuo näky asettaa katsojan eteen lukemattomia eri vivahduksia ja liikkeitä; kuitenkin kaikki tähtää samaan yksinkertaiseen, mutta itsetiedottomaan pyrkimykseen: elämän jatkamisen. Sama pyrkimys on, ei ainoastaan merielävien, vaan luonnon kaikkien eliöitten taistelun kannustajana.

Ihminen ei tee poikkeusta säännöstä. Hänenkin toimintansa keskuspisteenä on olemassaolon säilyttäminen, elämän jatkaminen. Eroitus vain on siinä, että ihminen tekee sen joko enemmän tai vähemmän itsetietoisesti, sensijaan kuin eläinten toimintaa ohjaa sokea vaisto. Mutta ihmisen ja ihmisen välilläkin on suuri ero. Toinen käsittää saman asian niin, toinen näin, erilaiset käsitykset johtuen etupäässä erilaisesta kehitystasosta. Eri yksilöjen elämänymmärryksien välinen eroavaisuus on pieni silloin kun yhteiskunta on yksinkertainen kokoonpanoltaan, mutta suurenee sen mukaan kuin tuotannon kehitys muodostaa yhteiskunnan rakennetta monimutkaisemmaksi. Sen mukaan myös elämän kirjavuus kasvaa, ihmisten keskinäiset suhteet muuttuvat, samoin kuin heidän suhteensa yhteiskuntaankin; yhteiskunnalliset suhteet käyvät epäselvemmiksi, vaikeammin havaittaviksi. Mutta siitä huolimatta kuitenkin luokkavastakohdat kärjistyvät; ero ihmisen ja ihmisen välillä yhteiskunnallisessa merkityksessä yhä suurenee.

Viimemainittu ilmiö on tämänpäiväisen yhteiskunnan tunnusmerkki. Koskaan ennen elämä ei ole ollut niin kirjavaa kuin se on tänäpäivänä. Mutta minkään aikaisemman yhteiskunnan tuotanto-olot eivät olekaan olleet niin korkealle kehittyneitä, kuin tämänpäiväisen yhteiskunnan.

Tämän kehityksen vaikutuksesta on luokkataistelu — josta ihmiskunnan historian ensimäiset lehdet jo puhuvat — pukeutunut kokonaan uusiin muotoihin. Sanalla sanoen se on monimutkaistunut rinnan yhteiskunnallisen kehityksen kanssa. Luokkayhteiskunnan lapsuusvuosina asteikot ylemmän ja alemman ihmisen välillä eivät olleet niin lukuisat kuin ne ovat tänäpäivänä. Tänäpäivänä sitävastoin tuhansille sorretuille on arvotus, mistä todella johtuu se kurjuus ja ne kärsimykset, joiden alaisina heidän elämänsä on. Käsittämättä kapitalistisessa yhteiskunnassa vallitsevaa järjestelmällistä riistoa, nuo tietämättömät työläisparat etsivät syitä milloin sieltä, milloin täältä, löytämättä kuitenkaan todellista syytä. Näinollen heidän toimintansakin on haparoivaa, ja sensijaan että se auttaisi heitä saavuttamaan parempia elämänehtoja, kääntyykin se heitä itseään vastaan, jolloin kapitalistit siitä hyötyvät.

Kapitalistit käyvät luokkataistelua täysin itsetietoisesti. He ovat selvillä siitä, mikä heitä hyödyttää ja mikä vahingoittaa. Ennen kaikkea he osaavat — se onkin heidän kannaltaan välttämättömyys — käyttää hyväkseen työläisten tietämättömyyttä. He johtavat työväen ajatukset mahdollisimman kauaksi niistä todellisista tekijöistä, jotka työväen etujen kannalta olisi välttämätön tuntea. Kapitalistithan ovat jo pitemmän aikaa uskotelleet tämän maan työväelle, että saksalaiset ovat kaikkiin nykyään vallitseviin epäkohtiin syypäitä. Kieltämättä suuri osa työväestöstä onkin ottanut nuo jutut täydestä. Sotainen into ja viha saksalaisia vastaan on saatu vireille.

Tämän sotaisen innostuksen avulla saatiin aikaan puuha luokkarauhan solmiamiseksi sodan ajaksi tämän maan järjestyneen työn ja järjestyneen pääoman välille. Molemmilta puolin tehtiin myönnytyksiä "isänmaan edun ja kunnian" vuoksi. Kapitalistit lupasivat olla alentamatta työläistensä palkkoja niinkauan kuin sotaa kestää, työläiset taas puolestaan lupasivat olla lakkoja tekemättä. Alku näytti kauniilta. Tuhannet työläiset näkivät puuhassa ensi askeleen työn ja pääoman jatkuvaan sopusointuun saattamisessa, jota heidän huomatuimmat johtajansa — etupäässä ukko Gompers — olivat vuosikausia saarnanneet. Teollisuuden harjoittajat, samoin hallitus, hymyilivät onnistuneen yhtymisen johdosta.

Ja kyllä sille kannattikin hymyillä, sillä menihän kaikki siten kuin kapitalistit olivat suunnitelleetkin. Tarvitsi vain asettaa sanomalehdistö puhumaan niinkuin sille saneltiin; sen jälkeen kaikki kävi kuin rasvattuna.

Seuraava toimenpide työväenjärjestöissä hallituksen puuhien tukemiseksi oli sotabondien lunastaminen niillä varoilla, joita vuosikymmeniä oli koottu lakkotaistelujen varalle, ja punaiselle ristille lahjoittaminen. Tässä hommassa työväenjärjestöt, joitakin poikkeuksia lukuunottamatt, osottivat niin suurta lojaalisuutta hallitukselle, että tarvitsi vahvan tietovaraston, voidakseen välttyä uskolta, että sotaa todellakin käydään kansan suuren enemmistön vapauden ja ihmisoikeuksien puolesta.

Mutta juuri kun oli päästy hyvään alkuun, tehtiin tiettäväksi suurelle yleisölle, että pakollinen asevelvollisuus on "välttämätön maanpuolustukselle". Se säädettiin ja kiireimmiten sen presidentti vahvisti, miljoonien kansalaisten ihmetellessä tuota kummallista "välttämättömyyttä".

Rinnan näitten toimenpiteitten kansa kehittyi rauhanliike. Itsenäisiä rauhanyhdistyksiä alkoi syntyä siellä ja täällä, osottaen sen tosiseikan, että keinotekoisesti herätettyä sotainnostusta ei voida pitää täydellisesti vireillä parhaimmillakaan kiihotuskeinoilla. Ja sitä mukaa kuin pakollisen kutsunnan lopullinen täytäntöönpano lähenee, kasvaa sotavastainen liike. Liikkeellä tosin ei ole vielä mitään keskusjohtoa, vaan pienissä ryhmissä sotavastaiset ainekset toimivat niinkuin parhaaksi näkevät. Mutta tämäkin on saattanut porvariluokassa levottomuutta aikaan. Se näkee tuossa hajanaisessa rauhanliikkeessä kehittyvän voimakkaan yhteiskunnallisen tekijän, ja estääkseen noitten pienten ryhmien yhtymistä saman keskusjohdon alle, se koettaa tukahduttaa rauhanagitatsioonia kavalaan muotoon laaditun vakoojalakinsa avulla. Tähän mennessä se on onnistunut vetäsemään jo kymmeniä sanomalehtiä hirteen, silmätikkuina ollen etupäässä sosialistiset lehdet, jotka selväpiirteisimmin edustavat rauhan pyrkimyksiä.

Mutta toiselta puolen vielä suurin osa työväestöstä uinuu siinä unessa, johon kapitalistinen sanomalehdistö on sen tuudittanut. Se näet uskoo edelleenkin, että saksalainen junkkerismi voidaan kukistaa tältäpuolen valtameren asevoimin, ja että sen toimenpiteen kautta tälle maalle koittaa ennenkuulumaton hyvinvoinnin aika.

Nämä ristiriitaiset käsitykset sodan tarkotuksista ja sen seurauksista juuri tekevätkin tämän maan yhteiskunnallisen elämän perin kirjavaksi. Mutta siitä huolimatta jokaisen toimintaa ohjaa lopultakin toivo parempien aineellisten etujen saamisesta. Aivan samoin kuin lokit myrskyisellä merellä odottelevat merileijonan pinnalle ilmestymistä lohi hampaissa, luokkatiedoton työväestö odottaa sodan jälkeen kultaista aikaa ja siinä hurskaassa toivossa antaa kannatuksensa kapitalisteille "hunnien" nujertamiseksi. Mutta tämän se tekee ainoastaan niin kauan kuin sorto pysyy määrätyjen rajojen sisällä.

"Luokkarauhan" käytännölliset ilmenemismuodot.

Sangen laajoissa piireissä vallitsee vielä sellainen käsitys, että luokkataistelu — sikäli kuin sitä tunnustetaan olevan — on jotain sellaista, jonka saattaa mielivaltaisesti määrätä. Epäilemättä tuollainen käsitys vallitsi niissä työläisissä, jotka tämän maan yhdyttyä sotaan ottivat osaa "luokkarauhan" solmiamiseen. Jos he olisivat olleet vastakkaisilla käsityksillä varustettuja, niin he olisivat nauraneet leveästi koko puuhalle. Sillä luokkavastakohdista selvillä olevat työläiset käsittävät, että mikään mielivaltainen luokkataisteluluonteen määritteleminen käytännöllisessä merkityksessä ei voi tulla kysymykseenkään, koska aineelliset perusteet, jolla koko luokkataistelu lepää, tekevät sellaisen aivan mahdottomaksi. Yhtenäisen luokkarauhan aikaan saamiseksi tarvittaisiin, ei vähempää kuin, että kapitalistit luopuisivat koko riistosaaliistaan. Mutta sitä eivät kapitalistit tee edes väliaikaisestikaan, olkoonpa vaikka niinkin suuri asia kysymyksessä kuin on "isänmaan" puolustaminen.

Työväestö taas joko tietoisesti tai vaistomaisesti pyrkii saavuttamaan mahdollisimman paljon etuja; näinollen taistelu kaikista teorioista huolimatta on vireillä lakkaamatta kahden luokan välillä niin kauan kuin toinen tai toinen niistä pääsee täydellisesti määrääväksi.

Washingtonin valtion puutavaratyöläiset eivät suinkaan ole olleet osattomia siitä agitatsioonista, jonka tarkotuksena on ollut "luokkarauhan" säilyttäminen, mutta siitä huolimatta he ovat nyt lakossa. Eivätkä he suinkaan ole vähemmän isänmaallisia kuin työläiset muualla Amerikassa. Mutta heidän työpäivänsä oli huomattavasti pitempi kuin esim. kaivostyöläisten, ja koska he näkivät nyt olevan otollisen ajan työpäivän lyhentämiselle, alkoivat he taistelun sen puolesta. Heidän taistelunsa erikoistarkoituksena ei ole sotatoimien häiritseminen, vaan yksinkertaisesti kahdeksantunnin työpäivän saaminen. Mutta tähän oikeutettuun vaatimukseen puutavarakapitalistit eivät mitenkään suostuisi, vaikkakin maa on sodassa ja vaikka lakko todennäköisesti häiritsee sotatoimia, ainakin mikäli laivain rakentaminen on kysymyksessä. Jos puutavarakapitalistit olisivat todella niin isänmaallisia, kuin he sanovat olevansa, niin he eivät lainkaan viivyttelisi myöntyä työläisten perin oikeutettuun vaatimukseen. Mutta sitä he eivät ole. Heillä ovat ennen kaikkea omat luokkaetunsa etualalla, ja niiden rinnalla isänmaallisuus ei merkitse tuon taivaallista.

Sensijaan että he "maan edun" vuoksi lopettaisivat lakon myöntymällä työläisten vaatimuksiin, keräävät he sotaväkeä lakonalaisille paikoille. Mitä tuon homman takana on, sen tietää jokainen, joka vain kerrankin on ollut mukana suuremmassa lakkotaistelussa. Ei ole epäilystäkään, etteikö kapitalistien tarkotuksena olisi hanke murtaa puutavaratyöläisten lakko samalla tavalla kuin vuonna 1912, nimittäin karkottamalla suurimman osan lakkolaisia pois paikkakunnalta, siten osottaakseen samalla, että "luokkarauhaa" todellakin kunnioitetaan kapitalistienkin leirissä. Kuitenkin tämä on viimeisin toimenpide, johon he tällä kertaa ryhtyvät, sillä sellaiselle menettelylle ei ole nyt niin hyviä edellytyksiä kuin oli vuonna 1912. Työväkeä näet ei ole niin runsaassa määrin saatavana, kuin silloin ja työläisetkin ovat nyt paremmin järjestyneitä. Mutta varma on, että jos julmaan karkottamiseen kapitalistit näkevät vähänkin edellytyksiä, ryhtyvät